

Rikslønnsnemndas kjennelse av 3. september 1968
i sak nr. 1/1968:

Tvist mellom Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund
i forbindelse med tariffrevisjonen 1968.

--

Nemndas sammensetning:

Høyesterettsdommer Rolv Ryssdal, formann
Arbeidsdirektør Reidar Danielsen
Professor Arnljot Strømme Svendsen
Direktør i N.A.F. Trygve Kleppe
Sekretær i LO Thorleif Andresen
Lønnsrådmann Chr. Hartmann
Sekretær Borghild Egilsrud

Lønnsrådmann Chr. Hartmann og sekretær Borghild Egilsrud er utpekt av partene i tvisten, og i samsvar med § 2 tredje ledd i lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister stemmer fra arbeidsgiversiden Chr. Hartmann og fra arbeidstakersiden Borghild Egilsrud.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og under muntlige forhandlinger for nemnda i møte 22. august 1968.

Etter at saken var drøftet i flere møter, avsa Rikslønnsnemnda 3. september 1968 denne

Kjennelse:

Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund opprettet 15. juni 1966 en to-årig tariffavtale for sykepleiere. I tariffperioden gjaldt også en fem-årig overenskomst som Kommunen og forbundet 17. juni 1963 inngikk om behandling av krav om endret klasseplassering i kommunens lønnsregulativ. Etter oppsigelse fra forbundet utløp begge avtaler 30. april 1968. Partene holdt 29. mars, 24. april og 17. juni 1968 forhandlingsmøter om nye avtaler for tiden fra 1. mai 1968, men enighet ble ikke oppnådd, og forbundet foretok 28. juni 1968 plassoppsigelse for 1201 medlemmer med fratredelse 1. august 1968. Riksmeglingsmannen ble underrettet, og han nedla forbud mot arbeidsstans inntil meglings etter arbeidstvistlovens kapittel 3 var sluttet. I møte med partene 30. juli 1968 meddelte meglingsmannen at han ikke fant

grunnlag for å fremsette forslag. Forbundet begjærte meglingen sluttet og gav samtidig melding om at arbeidsstans ville bli satt i verk fra arbeidstidens slutt 10. august 1968. Riksmeglingsmannen underrettet Kommunal- og arbeidsdepartementet om at meglingen var sluttet uten resultat og om den arbeidsstans som var varslet. Departementet holdt 1. og 8. august 1968 møter med partene, men det ble ikke oppnådd enighet om noen minnelig ordning.

Ved provisorisk anordning 9. august 1968 ble bestemt at tvisten mellom Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund i forbindelse med tariffrevisjonen 1968 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er enighet om at tvisten for nemnda bare gjelder følgende spørsmål: 1. Plasseringen av stillingen offentlig godkjent sykepleier i kommunens lønnsregulativ, 2. Størrelsen av et lønnstillegg for sykepleiere ved avdelinger med tung pleie, og 3. Størrelsen av nattillegget for faste nattsykepleiere. For øvrig er partene enige om at bestemmelsene i tariffavtalen av 15. juni 1966 og i klasseplasseringsoverenskomsten av 17. juni 1963 med visse avtalte endringer skal forlenges henholdsvis for to år og for minst tre år. Endringene i tariffavtalen skal - bortsett fra de tvistepunkter som er brakt inn for nemnda - foretas i samsvar med protokoll fra partenes forhandlingsmøter 29. mars og 24. april 1968 og et tilbud av 26. juli 1968 fra kommunen. Av de spørsmål som partene er blitt enige om, kan særlig nevnes at det på samme måte som i årets lønnsoppgjør med statstjenestemennene gis et generelt tillegg til regulativsatsene med 7% i 1968 og med ytterligere 2% fra 1. januar 1969. Endringene i klasseplasseringsoverenskomsten skal foretas i samsvar med et forslag av 26. mars 1968 fra kommunen.

Oslo kommune har for nemnda nedlagt denne påstand:

"Tariffavtalen og klasseplasseringsavtalen mellom kommunen og Norsk Sykepleierforbund prolongeres med de endringer som fremgår av kommunens tilbud datert 26/3 og 26/7 1968 og protokollen fra forhandlingsmøter mellom partene datert 29. mars og 24. april d. å. Det gjøres dog den endring i tilbudet av 26/7 1968 § 19 at tariffen og lønnsreguleringen gjøres gjeldende fra det tidspunkt Rikslønnsnemndas kjennelse foreligger. Som en følge av endringen faller bestemmelsen om feriegodtgjørelse i § 19 bort.

Tariffavtalens § 9 gis følgende ny protokolltilførsel:

"Sykepleierforbundet kan i tariffperioden 1968-70 ta plasseringen

av den offentlig godkjente sykepleier opp til vurdering i klasseringsutvalget som ved behandlingen skal ta hensyn til eventuelle endringer som måtte bli foretatt i plasseringen av tilsvarende stillinger i staten og By- og Herredsforbundet."

Norsk Sykepleierforbund har nedlagt denne påstand:

"Overenskomsten av 15. juni 1966 mellom Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund fornyes med virkning fra utløpstiden^ 1. mai 1968 med de endringer som partene har avtalt, dog med følgende ytterligere endringer:

1. Offentlig godkjent sykepleier, hvormed forstås enhver offentlig godkjent sykepleier som ikke er avansert til høyere sykepleierstilling, plasseres i kommunens lønnsklasse 10 med opprykk til lønnsklasse 9 etter fire år.
2. Samtlige sykepleiere (med offentlig godkjennelse) ved de institusjoner og avdelinger som er angitt i lønnsrådmannens notat av 11. desember 1967 lønnes to lønnsklasser høyere enn den plassering vedkommende ellers ville hatt.
3. Natttillegget for faste nattsykepleiere med 42 timers uke settes til kr. 5.000.- pr. år."

1. Plasseringen av stillingen offentlig godkjent sykepleier i Oslo kommunes lønnsregulativ.

Etter det partene har avtalt under årets forhandlinger, skal Rikslønnsnemnda bare behandle Sykepleierforbundets krav om klasseopprykk for stillingen offentlig godkjent sykepleier som ifølge klasseringsoverenskomsten anses som sykepleierstillingens "nøkkelgruppe". Forbundet har opplyst at tilsvarende justeringskrav både for denne stilling og for andre stillinger er reist overfor staten og overfor By- og Herredsforbundet. Forbundet har anført at den nå gjeldende plassering av sykepleierstillingene i Oslo kommunes regulativ svarer til plasseringen i statens regulativ som nå anvendes av alle fylkeskommuner og kommuner med unntak av Oslo og Bærum. Før det blir gjort rede for partenes anførsler om det krav om klasseopprykk som nå er reist, finner nemnda at det under disse omstendigheter er hensiktsmessig å gi en oversikt over hvordan stillingen offentlig godkjent sykepleier er blitt plassert i de forskjellige lønnsregulativer.

Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund opprettet første gang i 1955 tariffavtale for sykepleiere. Plasseringen av de enkelte stillingsgrupper i det kommunale regulativ var fastsatt ved en særavtale, og stillingen offentlig godkjent sykepleier stod den gang i lkl. 14. I forbindelse med tariffrevisjonen 1957/58 reiste forbundet krav om klasseopprykk både for denne stilling og for andre stillinger. Kravene ble behandlet av Rikslønnsnemnda som frivillig lønnsnemnd og avgjort ved kjennelse av 14. oktober 1958. Når det gjelder stillingen offentlig godkjent sykepleier, gikk avgjørelsen ut på at den skulle bli stående i lkl. 14 et år, men for øvrig plasseres i lkl. 13. Ved tariffrevisjonen 1961 fremmet Sykepleierforbundet omfattende krav om klasseopprykk, og partene ble enige om at kravene skulle behandles av en klasseplasseringsnemnd. Ved nemndas avgjørelse av 10. mai 1962 ble bestemt at stillingen offentlig godkjent sykepleier fortsatt skulle stå et år i lkl. 14, men deretter i lkl. 12 med opprykk til lkl. 11 etter 2 år på topp i lkl. 12. Bortsett fra bestemmelsen om avlønning i lkl. 14 i pliktåret etter endt utdanning, ble sykepleierstillingen ved dette plassert på linje med fagarbeidere i kommunen, og denne relasjon er senere opprettholdt. Kommunen og Sykepleierforbundet opprettet 17. juni 1963 overenskomst om behandling av krav om klasseopprykk for stillingsgrupper. Etter den skulle forbundet uavhengig av tariffrevisjonene ha adgang til å ta opp klasseplasseringskrav som skulle avgjøres av "et permanent utvalg", dog så at krav om endret plassering av stillingen offentlig godkjent sykepleier ("nøkkkelgruppen") "kan bare tas opp ved tariffrevisjonen og kan ikke tas opp for det permanente utvalg med mindre partene er enige om det." Ved tariffrevisjonen 1964 ble partene enige om at bestemmelsen om et års avlønning i lkl. 14 skulle gå ut, men for øvrig var det uenighet. Kommunen ville opprettholde plassering i lkl. 12/11, mens forbundet krevet opprykk til lkl. 11/10. Partene ble i møte 9. juni 1964 enige om at forbundet kunne bringe kravet om opprykk inn for det permanente klasseplasseringsutvalg. Dette gjorde forbundet, men ved utvalgets kjennelse av 5. mars 1965 ble kravet om klasseopprykk ikke imøtekommet. Fra 1964 stod derfor stillingen offentlig godkjent sykepleier i lkl. 12/11. Ved tariffrevisjonen 1966 ble partene enige om at det skulle gis videre

opprykk til lkl. 10 etter 6 år på topp i lkl. 11, og plasseringen ble denne gang ikke brakt inn for klasseplasseringsutvalget. Ved tariffrevisjonen 1968 tilbød kommunen den endring at videre opprykk til lkl. 10 skal gis etter 2 år på topp i lkl. 11, men forbundet krevet klasseopprykk og fordeling av stillingen offentlig godkjent sykepleier i gruppene sykepleier II, sykepleier I og sykepleier i særklasse med plassering henholdsvis i lkl. 10, 9 og 8. Under sluttforhandlingene tilbød kommunen at forbundet også denne gang kunne bringe kravet om opprykk inn for klasseplasseringsutvalget, men forbundet fant ikke å kunne godta en slik løsning. Under forhandlingene for Rikslønnsnemnda er kravet om fordeling i grupper ikke opprettholdt. Kravet går nå ut på at stillingen offentlig godkjent sykepleier plasseres i lkl. 10 med opprykk til lkl. 9 etter 4 år på topp i lkl. 10. Kommunens tilbud går ut på at netto begynnerlønn blir kr. 22.620.- pr. år med 3 alderstillegg etter 2, 4 og 6 år og deretter 2 klasseopprykk etter 8 og 10 år, slik at lønnen etter 10 år blir kr. 27.070.-. Sykepleierforbundets krav går ut på at netto begynnerlønn settes til kr. 24.970.-, med 3 alderstillegg etter 2, 4 og 6 år og et klasseopprykk etter 10 år, slik at lønnen etter 10 år blir kr. 29.050.-. Til disse beløp kommer et generelt tillegg på 2% fra 1. januar 1969.

I statens lønnsregulativ ble stillingen offentlig godkjent sykepleier fra 1. januar 1948 plassert i lkl. 4. Ved den generelle tariffrevisjon pr. 1. januar 1958 ble alle tjenestemenn i stillinger i lkl. 4 gitt opprykk til lkl. 5 etter 6 år, men ved de etterfølgende justeringsforhandlinger ble stillingen offentlig godkjent sykepleier med virkning fra 1. januar 1958 gitt opprykk til lkl. 5 etter 2 års tjeneste i lkl. 4. Ved den generelle tariffrevisjon pr. 1. juni 1960 ble alle stillinger i lønnsregulativet flyttet opp en klasse. Stillingen offentlig godkjent sykepleier ble derved plassert i lkl. 5 med opprykk til lkl. 6 etter 2 år, men ved de etterfølgende justeringsforhandlinger fremmet Sykepleierforbundet krav om direkte plassering i lkl. 6. Spørsmålet ble avgjort av Statens lønnsutvalg som tok kravet til følge. Med virkning fra 1. juni 1960 ble derfor stillingen plassert i lkl. 6. Ved den generelle tariffrevisjon pr. 1. juni 1962 ble alle stillinger i lønnsregulativet flyttet opp to klasser, og sykepleierstillingen kom derved i lkl. 8. Ved justeringsforhandlingene pr. 1. juni 1963 fremmet Sykepleierforbundet krav om

opprykk fra lkl. 8 til lkl. 9/10/11. Spørsmålet ble avgjort av Statens lønnsutvalg som ikke tok kravet til følge. Ved justeringsforhandlingene pr. 1. april 1965 krevet forbundet opprykk fra lkl. 8 til lkl. 9 etter 6 års tjeneste. Kravet ble ikke imøtekommet, men ca. 20% av stillingene som offentlig godkjent sykepleier ble flyttet opp til lkl. 9. Ved den generelle tariffrevisjon pr. 1. mai 1966 ble det enighet om at et ytterligere antall skulle flyttes opp til lkl. 9 med virkning fra 1. april 1967, slik at stillinger offentlig godkjent sykepleier fra dette tidspunkt er fordelt med 50% i lkl. 8 og 50% i lkl. 9. Ved den generelle tariffrevisjon pr. 1. mai 1968 er stillingen gitt opprykk til lkl. 10 etter 16 års tjeneste. Under årets forhandlinger har Sykepleierforbundet krevet klasseopprykk og fordeling av stillingen offentlig godkjent sykepleier i gruppene sykepleier II, sykepleier I og sykepleier i særklasse med plassering henholdsvis i lkl. 10, 11 og 12. Disse krav er ennå ikke behandlet. Etter forhandlinger i møter 12. juni 1968 har Norsk Sykepleierforbund 1. juli 1968 godtatt tariffavtalen for statens tjenestemenn for tidsrommet 1. mai 1968 - 30. april 1970, og denne avtale har en bestemmelse om at det skal gjennomføres justeringer på fritt grunnlag med virkning fra 1. mai 1969. Hvis det ikke oppnås enighet under forhandlingene, kan krav om klasseopprykk ifølge tjenestetvistlovens § 29 bringes inn for Statens lønnsutvalg som avgjør tvisten med bindende virkning. Etter tariffavtalen 1968-70 og det nå gjeldende lønnsregulativ er netto begynnerlønn for offentlig godkjent sykepleier enten kr. 19.306 (lkl. 8) eller kr. 20.355 (lkl. 9) med topplønn i lkl. 9 kr. 24.853.- etter 8 år og topplønn i lkl. 10 kr. 26.157 etter 16 år. Sykepleierforbundets krav for sykepleier II og I går ut på at netto begynnerlønn settes til kr. 21.404 (lkl. 10) og kr. 22.491 (lkl. 11) med topplønn i lkl. 11 kr. 27.460 etter 8 år. Til disse beløp kommer et generelt tillegg på 2% fra 1. januar 1969.

Ved avgjørelsen pr. 1. januar 1948 ble stillingen offentlig godkjent sykepleier i statens lønnsregulativ satt i samme lønnsklasse som fagarbeidere med fagbrev. Denne relasjon er opprettholdt ved de før nevnte justeringsavgjørelser som ble truffet pr. 1. januar 1958, 1. juni 1960, 1. april 1965, 1. april 1967 og 1. mai 1968.

Med virkning fra 1. mars 1968 er det ved Rikshospitalet en særordning som for offentlig godkjente sykepleiere går ut på at de alle plasseres direkte i lkl. 9, og at de - i likhet med annet personale som har direkte tilknytning til pasientene - får et lønnstillegg på kr. 1.200.- pr. år. Dette ble gjennomført på grunnlag av en innstilling utarbeidet av et embetsmannsutvalg, og etter at de berørte organisasjoner, deriblant Norsk Sykepleierforbund, hadde meddelt at de ikke hadde noe å innvende mot den foreslåtte særordning.

Lønnsforholdene for sykepleiere ved fylkeskommunale og kommunale sykehus og i andre kommunale stillinger med unntak av Oslo og Bærum er blitt regulert ved overenskomster mellom Norges Byforbund - Norges Herredsforbund, Forhandlingsorganisasjonen, på den ene side og Norsk Sykepleierforbund på den annen side. Ved overenskomst av 31. august 1963 ble partene enige om å samordne kommunenes lønsvilkår med statens, og det heter videre: "Med virkning fra 1/6 1964 skal derfor kommunale arbeidstakere som lønnes etter Kommunenes lønnsregulativ overføres til det alminnelige lønnsregulativ for statens tjenestemenn som derved blir et felles offentlig lønnsregulativ. Partene forutsetter at en ved tariffrevisjonen 1964 finner en hensiktsmessig samordning av forhandlingene innen den statlige og kommunale sektor". Dette ble også gjennomført i partenes overenskomster av 31. august 1964 og 1. september 1966. I den sist nevnte overenskomst var blant annet regulativets lønnssetninger tatt inn med etterfølgende spesifisert oppgave over klasseplasseringen for de forskjellige sykepleierstillinger. Om stillingsgruppen offentlig godkjent sykepleier var således bestemt at stillingen fordeles med 20% i lkl. 9 og 80% i lkl. 8 fra 1. mai 1966, men med 50% i lkl. 8 og 50% i lkl. 9 fra 1. april 1967. Overenskomsten inneholdt også bestemmelse om at krav om endret klasseplassering skulle behandles av et utvalg som ved sin avgjørelse skulle "søke å opprettholde et ensartet lønnsnivå innen kommunene i best mulig samsvar med sammenliknbare stillinger i staten". Under forhandlingene om tariffrevisjonen 1968 ble partene i møte 14. juni 1968 enige om å anbefale et forslag til overenskomst. Svarfristen ble satt til 30. august 1968, og Sykepleierforbundet har i brev av 2. september 1968 til nemnda opplyst at forslaget er vedtatt både av forbundet og av alle kommuner. Den nye overenskomst innebærer at statens regula-

tivsatser er gjort gjeldende og at klasseplasseringen for sykepleiere fortsatt blir den samme i kommunene som i staten. Sykepleierforbundet har også overfor By- og Herredsforbundet krevet klasseopptrykk og fordeling av stillingen offentlig godkjent sykepleier i gruppene sykepleier II, sykepleier I og sykepleier i særklasse med plassering henholdsvis i lkl. 10, 11 og 12. Om behandlingen av disse og andre justeringskrav er det i overenskomsten bestemt: "De av organisasjonene reiste krav om endringer av de nåværende sentralt fastsatte klasseplasseringer tas opp i sentrale forhandlinger mellom partene etter at denne avtalen er vedtatt. Dersom det ikke oppnås enighet mellom partene skal saken legges fram for et utvalg som skal fastsette endringene med bindende virkning. Utvalgets faste oppmann oppnevnes av Riksmeklingsmannen. Utvalget skal for øvrig bestå av 2 representanter fra Forhandlingsorganisasjonen og 2 representanter fra vedkommende forbund, såfremt partene ikke blir enige om noe annet. Ved sine avgjørelser skal utvalget ha som norm et ensartet lønnsnivå innen kommunene i best mulig samsvar med sammenliknbare stillinger i staten. Endringene gis virkning fra 1. mai 1969". Det er opplyst at By- og Herredsforbundet har inngått helt tilsvarende avtaler med Norsk Kommuneforbund og en del andre organisasjoner.

I tilknytning til de oversikter som ovenfor er gitt om sykepleiernes lønnsforhold, kan nevnes at Sykepleierforbundet har levert en oppgave over antall sykepleiere som viser at staten har ca. 2 000 (sykepleiere ved Radiumhospitalet og Haukeland sykehus er her tatt med), mens Oslo kommune har ca. 1 650 og kommuner representert ved By- og Herredsforbundet noe over 5 000. I det sist nevnte tall er sykepleiere ved psykiatriske sykehus ikke tatt med. Oppgavene innbefatter også overordnet personale. Av antall besatte stillinger ved somatiske sykehus har Oslo kommune 77,5 % i lkl. 12/11/10, 18,3 % i mellomgruppen avdelingssykepleiere m.v. og 4,2 % som oversykepleiere og andre høyere stillinger. Ifølge en ufullstendig oversikt for somatiske sykehus i andre kommuner er de tilsvarende prosenttall noe lavere for den første gruppen og noe høyere for de to andre gruppene.

Oslo kommune har i det vesentlige anført:

Kommunen har tariffavtale og klasseplasseringsoverenskomst med en rekke organisasjoner. Den største er Norsk Kommuneforbund som organiserer ca. 16 000 av ca. 24 000 ansatte. Det har også i

klasseplasseringsoverenskomstene med andre organisasjoner vært bestemt at krav om klasseopprykk for vedkommende "nøkkelgruppe" kan tas opp ved tariffrevisjonene, og at slike krav ikke kan bringes inn for klasseplasseringsutvalget med mindre begge parter blir enige om dette. Etter forhandlinger er det nå oppnådd enighet med de fleste større organisasjoner om ny tariffavtale og ny klasseplasseringsavtale med endringer som svarer til de endringer kommunen har tilbudt Sykepleierforbundet. Under tariffrevisjonen pr. 1. mai 1968 har flere "nøkkelgrupper" fått noen bedring i opprykkskalaen, men direkte klasseopprykk er ikke gitt. Ved de inngåtte avtaler er det lagt en viss ramme om lønnsoppgjøret. I forhold til organisasjoner som har godtatt kommunens tilbud, særlig til Norsk Kommuneforbund, vil det ikke være til å unngå at enkelte sider ved oppgjøret må tas opp på nytt dersom andre organisasjoner oppnår endringer som går ut over den fastlagte ramme. Dette vil iallfall gjelde hvis det gis klasseopprykk for en "nøkkelgruppe".

Stillingen som offentlig godkjent sykepleier står i det hele i et vel etablert forhold til andre stillingsgrupper, og det er i de senere år ikke inntrådt endringer som gir grunnlag for å forrykke dette forhold.

Ved klasseplasseringsnemndas avgjørelse av 10 mai 1962 imøtekom nemnda Sykepleierforbundets krav om at den alminnelige sykepleier skulle stå i samme lønnsklasse som fagarbeidere. Denne relasjon er senere opprettholdt, sist ved den bedring av skalaen for opprykk til lkl. 10 som kommunen med virkning fra 1. mai 1968 gjennomfører for både sykepleiere og fagarbeidere. I anledning av Sykepleierforbundets henvisning til de betydelig økte krav til sykepleiernes teoretiske utdanning, har kommunen anført at det i samme tidsrom også er gjennomført store endringer av fagarbeidernes utdanning med vesentlig øking av den teoretiske undervisning. Til Sykepleierforbundets anførsel om at fagarbeidere ved akkordarbeid faktisk oppnår betydelig høyere årsinntekt, har kommunen blant annet vist til at sykepleierne har større mulighet for avansement, og at de ved tjeneste etter vanlig tjenesteplan oppnår et betydelig tillegg til den regulativmessige årslønn. Ved Ullevål sykehus vil en sykepleier normalt avansere til assisterende avdelingssykepleier i lkl. 11/10 allerede i slutten av pliktåret etter endt utdanning, mens avansement til avdelingssykepleier i lkl. 9 gjennomsnittlig skjer etter ca. 7 års tjeneste. En sykepleier som gjennomgående

har 4 dagvaktuger, en ettermiddagsuke og en nattvaktuke - noe som ved Ullevål sykehus er vanlig tjenesteplan - vil i tillegg til regulativmessig årslønn på minst kr. 22.620.- få utbetalt ca. kr. 4.750.- pr. år for ubekvem arbeidstid.

Kommunen har for flere stillingsgrupper gitt detaljerte opplysninger om klasseplasseringer og opprykksordninger som nemnda ikke finner tilstrekkelig grunn til å referere.

Det er anført at sykepleiere har fordeler i form av gratis arbeidstøy, billige måltider i sykehusenes kantiner og redusert husleie ved at kommunen for sykepleierboliger betaler leieboerinnskuldene uten å kreve renter av disse beløp. De fleste sykepleiere vil derfor ha noe større beløp til disposisjon enn andre arbeidstakere med samme årsinntekt.

De sykepleiere som er ansatt i Oslo kommune, har vesentlig bedre lønnsforhold enn sykepleierne i staten og andre kommuner. Det kan under ingen omstendighet være riktig at denne forskjell ytterligere økes ved at sykepleierne i Oslo får klasseoppykk.

Kommunen har under forhandlingene for nemnda erklært at den tilbudte ordning om videre opprykk for sykepleier i lkl. 12/11 til lkl. 10 etter 2 år på topp i lkl. 11 ikke bare gjelder sykepleiere ved sengeavdeling, men også andre sykepleiere i lkl. 12/11/10 eller lkl. 11/10, som i henhold til klasseplasseringsutvalgets kjennelse av 20. april 1967 har hatt opprykk til lkl. 10 etter 6 år. Men dersom det skulle bli gitt klasseoppykk for offentlig godkjent sykepleier ved sengeavdeling, kan dette etter kommunens oppfatning ikke uten videre lede til at også andre sykepleiere får tilsvarende opprykk.

Norsk Sykepleierforbund har i det vesentlige anført:

Den ramme som ved inngåtte avtaler mellom kommunen og forskjellige organisasjoner er lagt om lønnsoppgjøret i Oslo i 1968, kan ikke være til hinder for at kravet om klasseopprykk for stillingen offentlig godkjent sykepleier tas til følge. En slik avgjørelse vil ikke få den konsekvens at andre "nøkkelgrupper" må flyttes opp, og det er neppe noen annen organisasjon som vil gjøre dette gjeldende.

Det er uholdbart når kommunen gjør gjeldende at stillingen offentlig godkjent sykepleier fortsatt bør stå i samme lønnsklasse som fagarbeidere. For det første oppnår fagarbeidere ved akkordarbeid langt høyere gjennomsnittlig årsinntekt, og forskjellen blir enda større enn tallene viser dersom man tar i betraktning at det tillegg til regulativmessig lønn som sykepleiere oppnår, er godtgjørelse for ubekvem arbeidstid. Men dessuten vil lønnsmessig likestilling med fagarbeidere ikke gi grunnlag for noen saklig riktig klasseplassering av sykepleierstillingen. Etter forbundets oppfatning er en lønnsmessig sammenligning mellom fagarbeidere og sykepleiere temmelig meningsløs. Den kunne ha en viss berettigelse for 20 år siden, idet sykepleierne den gang fikk nokså beskjeden skolemessig utdanning og gjennomgående hadde rent praktiske arbeidsoppgaver. Men i dag er det ingen likhet i utdannelsesmønstret for de to grupper, og heller ikke i arbeids- og ansvarsforhold etter endt utdanning. Forholdene er på alle måter helt forskjellig.

Det er heller ikke noen annen enkelt yrkesgruppe som uten videre gir et relevant sammenligningsgrunnlag. Det riktige må derfor være å foreta en selvstendig vurdering ut fra vilkårene for opptak ved grunnskolene for sykepleiere, gjennomføringen av den yrkesmessige utdanning og særlig ut fra de arbeids- og ansvarsforhold sykepleierne nå har. Kravene til forutdanning er flere ganger skjerpet, sist i 1962. Samtidig ble den teoretiske del av utdannelsen vesentlig styrket ved at timetallet i teoretiske fag ble satt opp fra 602 til 1370, og den praktiske del ble brakt inn i andre former. Mens elevene tidligere for en stor del var arbeids-hjelp ved sykehusene, skjer nå også den rent praktiske del av undervisningen i sykepleieskolenes regi. Til belysning av

disse endringer er blant annet vist til Helsedirektoratets rundskriv nr. 53/1962 og nr. 86/1967. Ut fra de krav moderne sykepleie stiller og med den økende strøm av nye medikamenter og ny teknisk apparatur, har utøvelsen av sykepleieryrket etter hvert fått en helt annen karakter enn tidligere. Dette har ledet til at sykepleierne er blitt avlastet for enklere arbeidsoppgaver som de før har hatt. Av den grunn er det nå kommet en ny yrkesgruppe, hjelpepleierne, i skiktet mellom sykepleierne og ufaglært hjelp ved sykehusene. Derved har sykepleierne også fått nye administrative oppgaver.

Ved fastsettelsen av sykepleiernes lønnsforhold må det legges betydelig vekt på oppfatningen hos dem som virkelig kjenner deres arbeids- og ansvarsforhold, nemlig legene. Om legenes oppfatning er det vist til uttalelse av 6. august 1968 fra underordnede leger ved Ullevål sykehus, uttalelse av 10. august 1968 fra rådene av overordnede leger ved Oslo kommunale sykehus og flere andre uttalelser som alle støtter Sykepleierforbundets krav om klasseopprykk. Det er videre vist til forskjellige uttalelser i Stortinget, senest under en interpellasjonsdebatt 13. mars 1968.

Etter Sykepleierforbundets mening er lav lønnsmessig plassering hovedårsaken til den store avgang fra yrket med derav følgende konstant underskudd på sykepleiere. Dette har ført til at hjelpepleiere i strid med gjeldende retningslinjer delvis har måttet overta funksjoner som tilligger sykepleierne, så som medisingivning og direkte sykebehandling. Dersom denne utvikling fortsetter, vil kvaliteten i den medisinske behandling ved våre sykehus bli gradvis redusert. For øvrig har lav lønnsmessig plassering av sykepleierne ledet til at lønnsnivået også er holdt nede for hjelpepleierne og andre yrkesgrupper ved sykehusene, så som laboratorieteknikerne. Andre grupper, som sosialkuratorer og fysioterapeuter, har derimot i noen grad klart å løsrive seg fra det bånd som sykepleiernes lønnsnivå representerer.

Fordeler i form av gratis arbeidstøy, billige kantinepriser og fritak for betaling av leieboerinnskudd er ikke særegnet for sykepleierne, og kan ikke tillegges vekt ved lønnsfastsettelsen.

Det gjøres ikke gjeldende at lønnen for sykepleiere

i Oslo kommune er lav i forhold til den lønn de har i staten og andre kommuner. Men ved en sammenligning kan det etter forbundets oppfatning ikke legges vekt på de nå gjeldende lønnsforhold, idet forbundet som nevnt har reist helt tilsvarende justeringskrav overfor staten og By- og Herredsforbundet. Det skyldes rettslige og tarifftekniske forhold at saken først er kommet på spissen overfor Oslo kommune. Tariffoppgjøret i staten skjer i to etapper. Krav om klasseopprykk behandles ikke samtidig med de generelle krav og heller ikke på samme måte. Blir det ikke enighet under justeringsforhandlingene, er det etter tjenestetvistlovens § 29 ingen annen mulighet enn å bringe saken inn for Statens lønnsutvalg som avgjør tvisten med bindende virkning. Overfor By- og Herredsforbundet hadde Sykepleierforbundet rettslig sett adgang til å kreve alle justeringskrav avgjort i forbindelse med selve tariffrevisjonen, men etter det som ble avtalt ved de tidligere overenskomster av 1963, 1964 og 1966, fant man ikke å kunne gjøre bruk av denne adgang ved tariffrevisjonen 1968.

Nemndas flertall Ryssdal, Danielsen, Strømme Svendsen og Hartmann med tilslutning av Kleppe og Andresen skal bemerke:

Slik saken foreligger for Rikslønnsnemnda, er flertallet kommet til at nemnda ikke kan ta Sykepleierforbundets krav om klasseopprykk til følge.

Selv om sykepleierne i Oslo kommune skulle vurderes isolert, er det mindre tilfredsstillende bare å behandle kravet om klasseopprykk for grunnstillingen offentlig godkjent sykepleier uten samtidig behandling av justeringskravene for andre sykepleierstillinger. Denne begrensning skyldes at det i Oslo kommune er vanlig at krav om opprykk for de såkalte "nøkkelgrupper" behandles ved tariffrevisjonen, mens andre justeringskrav behandles av klasseplasseringsutvalget. Det krav som er brakt inn for nemnda, gjelder etter det opplyste bare ca. 400 av kommunens ca. 1 650 sykepleiere, men det er uten videre klart at kravet om klasseopprykk for grunnstillingen har nøye sammenheng med de øvrige krav om klasseopprykk som forbundet har reist ved tariffrevisjonen 1968. Ved de før nevnte avgjørelser av 14. oktober 1958 og 10. mai 1962 ble alle justeringskrav for sykepleierne i

Oslo behandlet under ett. En samlet vurdering av alle krav om klasseopprykk vil også nå kunne foretas dersom klasserådet får adgang til å behandle kravet om klasseopprykk for grunnstillingen, noe begge parter godtok ved tariffrevisjonen 1964.

Sykepleierne i Oslo kan imidlertid ikke vurderes isolert. De utgjør bare en mindre del av sykepleierne i hele landet. De hensyn Sykepleierforbundet har påberopt, omlegging av utdannelse og arbeidsoppgaver og de krav til faglig innsikt som nå preger utøvelsen av yrket, gjelder over alt. Og pasientene har alle steder samme behov for god pleie. Etter flertallets oppfatning er det under de foreliggende omstendigheter iallfall ikke grunnlag for å ta til følge kravet om klasseopprykk for stillingen offentlig godkjent sykepleier i Oslo kommune før det er ført forhandlinger om Sykepleierforbundets krav om opprykk for samme stilling i staten og andre kommuner. Ved den overenskomst som 30. august 1968 er inngått med By- og Herredsforbundet, har Sykepleierforbundet godtatt at behandlingen av alle justeringskrav for stillinger i andre kommuner skal samordnes med behandlingen av tilsvarende justeringskrav overfor staten. Denne overenskomst omfatter et langt større antall sykepleiere enn de overenskomster forbundet har med Oslo kommune. Til dette kommer at lønnsnivået for sykepleiere i Oslo kommune på forhånd er vesentlig høyere enn i staten og andre kommuner. Ved de justeringer som er nevnt, har forbundet særlig gått inn for at begynnerlønnen for sykepleiere settes opp. For tiden er begynnerlønnen dels kr. 2.265,- dels kr. 3.314,- høyere i Oslo. Etter flertallets oppfatning bør forskjellen iallfall ikke økes. Hvis kravet om klasseopprykk for grunnstillingen i Oslo kommune ble tatt til følge uten at det ble gjennomført klasseopprykk andre steder, ville imidlertid forskjellen stige til henholdsvis kr. 4.615,- og kr. 5.664,- pr. år. I denne forbindelse er for øvrig å merke at Sykepleierforbundet ved sitt justeringskrav for stillingen offentlig godkjent sykepleier i staten og andre kommuner ikke en gang har krevet høyere lønn enn den som uten justering er gjeldende i Oslo kommune. Det er bare lønnen ved Rikshospitalet som i tilfelle ville bli noe høyere dersom det særlige tillegg på kr. 1.200,- ble opprettholdt uansett om det skulle bli gitt klasseopprykk.

Det vil etter flertallets oppfatning være naturlig at kravet om klasseopprykk for stillingen offentlig godkjent sykepleier i Oslo kommune også ved denne tariffrevisjon behandles av klasseplasseringsutvalget som skal vurdere de øvrige justeringskrav for sykepleiere, og som også vil kunne ta hensyn til endringer som måtte bli foretatt i plasseringen av tilsvarende stillinger i staten og andre kommuner. Det er også mulig at behandlingen i klasseplasseringsutvalget på en eller annen måte vil kunne samordnes med behandlingen av justeringskravene overfor staten og andre kommuner. Flertallet finner derfor å burde treffe bestemmelse om at Sykepleierforbundet i tariffperioden 1968-70 har adgang til å ta krav om endret plassering av stillingen offentlig godkjent sykepleier i lkl. 12/11/10 opp for det permanente klasseplasseringsutvalg.

I henhold til de avtaler Sykepleierforbundet har inngått med staten og By- og Herredsforbundet, skal mulige justeringer i tariffperioden 1968-70 gjennomføres med virkning fra 1. mai 1969. Noen tilsvarende avtale er ikke inngått med Oslo kommune, og spørsmålet må i tilfelle behandles av klasseplasseringsutvalget.

Etter sitt syn på saken finner flertallet ikke grunn til å gå inn på det som fra begge sider er anført om forholdet mellom den lønnsmessige plassering av sykepleiere på den ene side og fagarbeidere og visse andre stillingsgrupper på den annen side.

Hartmann reserverer seg mot flertallets syn på den kommunale behandlingsmåte av klasseopprykkskrav for "nøkkelgrupper" ved tariffrevisjonen og andre klasseopprykkskrav i eget utvalg.

Nemndas mindretall, Borghild Egilsrud, stemmer for at Norsk Sykepleierforbunds krav om klasseopprykk tas til følge med virkning fra 1. mai 1968. Hun viser for så vidt til den begrunnelse forbundet har gitt og vil tilføye:

Sykepleieryrket har gjennomgått omfattende endringer. Sykepleierne har endog overtatt arbeidsoppgaver som tidligere tillå legene og som forutsetter kunnskaper og innsikt i en rekke biologiske, medisinske og samfunnsvitenskapelige fag. I takt med moderne former for intensiv behandling, de stadig nye medikamenter og teknisk apparatur er sykepleieryrket i

langt sterkere grad blitt preget av krav til faglig og teknisk innsikt. Sykepleierne må til enhver tid observere pasientene med henblikk på faren for feilbehandling og risikoen for skadelige bivirkninger av de medikamenter som benyttes. Til dette kommer at sykepleiernes arbeidslederoppgaver og administrative funksjoner er øket sterkt etter at hjelpepleierne er blitt en ny stor arbeidstakergruppe. Alt dette er på utvedtydig måte kommet til uttrykk i uttalelser fra kompetent legehoid - fra medisinske autoriteter som har ansvar for helseomsorgen, og som vet hva sykepleien betyr for moderne medisin.

Den store avgang fra yrket viser at det ikke bare på grunn av sykepleierne, men også av hensyn til pasientene, er nødvendig å gjøre noe effektivt for å beholde sykepleierne. Det er for så vidt tilstrekkelig å nevne at det bare i Oslo kommune er ca. 200 sykepleierstillinger som ikke er besatt.

Det er riktig - som flertallet har anført - at de fleste av landets sykepleiere lønnes etter det felles offentlige regulativ som benyttes av staten og av kommunene utenfor Oslo. Mindretallet kan likevel ikke finne at det er grunn til å avvente resultatet av de justeringsforhandlinger som skal føres med staten og By- og Herredsforbundet. De opplysninger som foreligger om omlegging av sykepleiernes utdanning og arbeidsoppgaver og om de krav til faglig innsikt som preger utøvelsen av yrket, må gi tilstrekkelig grunnlag for at klasseopprykk for sykepleierstillingen bør foretas både i Oslo kommune og i staten og andre kommuner. Når Oslo kommune har sitt eget regulativ, må det under enhver omstendighet være riktig å fastsette lønnsforholdene for kommunens sykepleiere på grunnlag av forholdene innen Oslo kommune. Det er kommunens regulativ som gir uttrykk for relasjonene mellom dens forskjellige arbeidstakergrupper. Det er derfor også en vurdering - eller rettere sagt en revurdering - av disse relasjoner som må være avgjørende for plasseringen av stillingen som offentlig godkjent sykepleier i Oslo kommune.

2. Størrelsen av et lønnstillegg for sykepleiere ved avdelinger med tung pleie.

Oslo formannskap vedtok 15. februar 1968 som en prøveordning å regulere opp lønningene for pleiepersonalet ved avdelinger med tung pleie. Reguleringen skjedde med virkning fra 1. mars 1968. Den gjelder Adamstuen, Lille Tøyen og Solvang sykehjem, avdeling XV A og B ved Ullevål sykehus, sosialmedisinsk avdeling post I II III og VI ved Aker sykehus, Prinds Christian Augusts Minde samt pleieavdelingen ved Ullern, Økern og Tåsen aldershjem. Bakgrunnen for reguleringen var at personalsituasjonen ved de nevnte pleieavdelinger er særlig vanskelig, og at det har vært et stort udekket behov for pleieplasser.

Den vedtatte regulering vil etter tariffrevisjonen pr. 1. mai 1968 lede til slike tillegg:

	Hjelpepleiere			Sykepleiere			Ass.avdelings- sykepleiere og nattsykepleiere		
	Pleie- avd. lkl.	Andre avd. lkl.	Årlig tillegg	Pleie- avd. lkl.	Andre avd. lkl.	Årlig tillegg	Pleie- avd. lkl.	Andre avd. lkl.	Årlig tillegg
Begynner- lønn	12,0	14,0	2230,-	11,0	12,0	1050,-	10,0	11,0	1300,-
etter 2 år	12,1	14,1	2230,-	11,1	12,1	1050,-	10,1	11,1	1400,-
" 4 "	12,2	14,2	2230,-	11,2	12,2	1050,-	10,2	11,2	1500,-
" 6 "	12,3	14,3	2230,-	11,3	12,3	1050,-	10,3	11,3	1600,-
" 8 "		14,3	2230,-	10,3	11,3	1600,-	10,3	10,3	0
" 10 "		13,3	1200,-	10,3	10,3	0			
" 12 "		13,4	600,-						

Videre er avdelingssykepleiere i lkl. 9 ved de nevnte pleieavdelinger gitt et ekstra alderstillegg på kr. 700,- som er antesipert for nå ansatte.

Oslo kommune har anført at Sykepleierforbundets krav om klasseopprykk må behandles av klasseplasseringsutvalget.

Norsk Sykepleierforbund har anført at kravet må behandles av Rikslønnsnemnda, og at det ikke er noe rimelig forhold mellom lønnstillegget for hjelpepleierne og lønnstillegget for sykepleierne.

Nemnda skal bemerke:

Nemnda er ikke enig med kommunen i at det må overlates til klasseplasseringsutvalget å avgjøre dette tvistepunkt. En annen sak er at klasseplasseringsutvalget også må vurdere lønnsordningen for sykepleiere ved pleieavdelinger dersom utvalget skulle ta til følge Sykepleierforbundets krav om alminnelig klasseopprykk for stillinger av den art det her gjelder.

Når det gjelder realiteten, er nemnda kommet til at sykepleiere, nattskykepleiere, assisterende avdelingssykepleiere, og avdelingssykepleiere bør få et vesentlig høyere lønnstillegg enn de nå har, men at det ikke er grunnlag for å gi oversykepleiere tillegg. I betraktning av at den foretatte regulering er ekstraordinar^{og} i allfall til dels skyldes de særlige forhold som for tiden gjør seg gjeldende, har nemnda vært i noen tvil om hvorvidt lønnsbedringen for sykepleierne bør foretas i form av et særlig tillegg eller i form av klasseopprykk. Imidlertid har begge parter presisert av de foretrekker denne siste løsning, og nemnda bygger for så vidt på partenes samstemmige oppfatning. Forutsetningen må da være at disse særlige klasseopprykk ikke påberopes som grunnlag for krav om justering av sykepleierstillingene ved andre avdelinger.

Nemnda er kommet til at sykepleiere, nattskykepleiere og assisterende avdelingssykepleiere bør gis opprykk med to lønnsklasser, og at avdelingssykepleiere bør gis opprykk med en klasse i tillegg til den lønnsklasse som nå er fastsatt som vedkommende stillings grunnlønn. Alderstillegg gis etter vanlige regler. Dette vil lede til følgende tillegg:

	Sykepleiere			Ass.avdelings- sykepleiere og nattskykepleiere			Avdelingssyke- pleiere		
	Pleie avd. lkl.	Andre avd. lkl.	Årlig tillegg	Pleie- avd. lkl.	Andre avd. lkl.	Årlig tillegg	Pleie- avd. lkl.	Andre avd. lkl.	Årlig tillegg
Begynner- lønn	10,0	12,0	2350,-	9,0	11,0	3280,-	8,0	9,0	1440,-
etter 2 år	10,1	12,1	2450,-	9,1	11,1	3380,-	8,1	9,1	1440,-
" 4 "	10,2	12,2	2550,-	9,2	11,2	3480,-	8,2	9,2	1440,-
" 6 "	10,3	12,3	2650,-	9,3	11,3	3580,-	8,3	9,3	1440,-
" 8 "		11,3	1600,-		10,3	1980,-			
" 10 "		10,3	0						

Dersom det skulle bli foretatt alminnelige justeringer av den lønnsmessige plassering av sykepleierstillingene, må som nevnt også lønnsordningen for sykepleiere ved pleieavdelinger bli gjenstand for ny vurdering.

Når det gjelder ^{dette} tvistepunkt, er nemndas kjennelse enstemmig.

3. Størrelsen av nattillegget for faste nattsykepleiere.

I overenskomst av 15.juni 1966 om tariffperioden 1966-68 var i § 4 avsnitt III bestemt at faste nattsykepleiere med 42 timers uke skulle ha et nattillegg på kr. 3.750,- pr. år. På grunn av et senere indekstillegg var beløpet noe høyere ved tariffperiodens utløp. Ved tariffrevisjonen 1968 har kommunen tilbudt at dette tillegg settes opp til kr. 4.500,- mens forbundet har krevet forhøyelse til kr. 5.000,-.

Oslo kommune har vist til at Sykepleierforbundet ved overenskomsten med By- og Herredsforbundet har godtatt at natttillegget settes til kr. 4.500,- pr.år.

Norsk Sykepleierforbund har vist til at nattillegget ved statens sykehus er satt til kr.5.000,- pr. år. I betraktning av at lønnsnivået for sykepleiere i Oslo kommune ellers er noe høyere enn i staten, bør nattillegget ikke settes lavere enn det beløp staten har godtatt. Under henvisning til den alminnelige arbeidstidsforkortelse som er gjennomført fra 1.juli 1968, har forbundet erklært at fastsettelsen av nattillegget for faste nattleiere ikke vil få konsekvenser ved beregningen av timetillegg for andre sykepleiere som har nattjeneste.

Nemnda er enig med Sykepleierforbundet, og fastsetter nattillegget til kr. 5.000,- pr.år. Denne avgjørelse er enstemmig.

Ikrafttreden.

Det er enighet om at de nye overenskomster mellom Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund vil tre i kraft fra den dag Rikslønnsnemndas kjennelse blir avsagt. Derimot er det tvist om fra hvilket tidspunkt de nye lønninger skal gjøres gjeldende.

Oslo kommune har anført at det generelle lønnstillegg på 7% og alle andre lønnsendringer som ikke har sammenheng med arbeidstidsreduksjonen pr. 1.juli 1968, først skal gjøres gjeldende fra

den dag nemndas kjennelse blir avsagt. I motsatt fall vil gjenstående forhandlinger med enkelte andre organisasjoner og forhandlingene ved fremtidige tariffrevisjoner bli vanskeliggjort.

Norsk Sykepleierforbund har anført at lønnsreguleringen må gjøres gjeldende fra 1.mai 1968.

Nemndas flertall Ryssdal, Danielsen, Strømme Svendsen og Borghild Egilsrud er med tilslutning av Kleppe og Andresen blitt stående ved at lønnsreguleringen bør gjøres gjeldende fra 1.mai 1968, og at etterbetaling bør foretas i samsvar med § 19 i kommunens tilbud av 26.juli 1968. Tilsvarende bestemmelse er også tatt inn i overenskomster som kommunen har inngått med andre organisasjoner. Flertallet legger vekt på de særlige tarifftekniske forhold med hensyn til tvistepunkt nr.1 og tar også hensyn til at Sykepleierforbundet har fått medhold når det gjelder de to andre tvistepunkter.

Nemndas mindretall Hartmann stemmer for at kommunens påstand tas til følge og viser til den begrunnelse kommunen har gitt.

Slutning:

I

Bestemmelsene i overenskomster av 17.juni 1963 og 15.juni 1966 mellom Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund om lønns- og arbeidsvilkår for sykepleiere skal fortsatt gjelde med de endringer som følger av avtale mellom partene og med følgende endringer:

1. Norsk Sykepleierforbund kan i tariffperioden 1968-70 ta krav om endret plassering av stillingen offentlig godkjent sykepleier i lønnsklasse 12/11/10 opp for det permanente klasseplasseringsutvalg.

2. Ved pleieavdelinger settes sykepleiere i lønnsklasse 10, nattsykepleiere og assisterende avdelingssykepleiere i lønnsklasse 9 og avdelingssykepleiere i lønnsklasse 8. Pleieavdeling etter denne bestemmelse er Adamsstuen, Lille Tøyen og Solvang sykehjem, avdeling XV A og B ved Ullevål sykehus, sosialmedisinsk

avdeling post I, II, III og VI ved Aker sykehus, Prinds Christian Augusts Minde samt pleieavdelingen ved Ullern, Økern og Tåsen aldershjem.

3. Nattillegget for faste nattsykepleiere med 42 timers uke settes til kr.5.000,- pr.år.

II

De nye overenskomster trer i kraft fra 3.september 1968.

Lønnsreguleringen gjøres gjeldende fra 1.mai 1968, og etterbetaling foretas i samsvar med § 19 i Oslo kommunes tilbud av 26.juli 1968.

Rolv Ryssdal (sign.)

Reidar Danielsen (sign.)

Chr.Hartmann (sign.)

Trygve Kleppe (sign.)

Arnljot Strømme Svendsen (sign.)

Borghild Egilsrud (sign.)

Thorleif Andresen (sign.)